واکاوی نیازهای آموزشی با رویکرد تجزیه‌وتحلیل شغل (مطالعه موردی: کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران)

سید محسن طباطبایی مزدآبادی دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

دریافت: ۹۴/۱۱/۰۷ پذیرش:۹۵/۰۲/۲۱

فصلنامه علمی- پژوهشی
اقتصاد و مدیریت شهری
شاپا: ۲۳۴۵-۲۸۷۰
نمایه در ISC، Econbiz، SID،
Noormags، Magiran، Ensani،
RICeST، Civilica
www.Iueam.ir
سال چهارم، سوم (پیاپی ۱۵)
صفحات ۱۴۶-۱۲۷
تابستان ۱۳۹۵

چکیده: پیشرفت و توسعه سازمان‌ها، در گرو ارتقای سطح دانش، بینش و مهارت‌های منابع انسانی آن‌ها است تا سازمان‌ها بتوانند در راستای تحقق اهداف علمی و اقتصادی خود و بروز نوآوری، به مزیت رقابتی دست یابند. اولین مرحله برنامه ریزی آموزشی در سازمان ها، تعیین نیازهای آموزشی و ارائه برنامه‌های آموزشی برای رشد و پرورش کارکنان می‌باشد. نیازهای آموزشی، مربوط به دانش، نگرش یا مهارت‌هایی هستند که منابع انسانی، به‌منظور انجام بهینه وظایف شغلی‌شان، به آن‌ها نیاز دارند. از این‌رو، پژوهش حاضر با هدف واکاوی نیازهای آموزشی با رویکرد تجزیه‌وتحلیل شغل انجام شده است. روش پژوهش، از نوع آمیخته اکتشافی است. نمونه تحقیق در بخش کیفی، ۱۳ نفر از خبرگان مالی و اقتصاد شهری بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. در بخش کیفی دانش، مهارت، تکنولوژی و ابزار مورد نیاز چهار شغل حسابدار، حسابرس، سندرس و کارشناس اقتصاد شهری شهرداری تهران، شناسایی شدند و براساس آن، چهار پرسشنامه، تدوین گردید. در بخش کمّی، از بین کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، ۱۴۳ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند که شامل ۶۲ نفر کارشناس اقتصاد شهری، ۴۹ نفر حسابدار، ۲۲ نفر حسابرس و ۱۰ نفر سندرس هستند. به‌منظور تجزیه‌وتحلیل آماری داده‌ها، از آزمون t تک‌گروهی و آزمون لی هی استفاده شد. در نهایت، نیازهای آموزشی چهار شغل حسابدار، حسابرس، سندرس و کارشناس مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، احصا شدند و با توجه به اولویت‌بندی انجام شده، برای نیازهای در اولویت اول، برنامه آموزشی برای سال اول پیشنهاد شد.

واژگان کلیدی: نیازهای آموزشی، تجزیه‌وتحلیل شغل، کارشناسان مالی و اقتصاد شهری، شهرداری تهران

طبقه‌بندی JEL: L۳۲, J٤٤, G۲۱, P٤٦

*مسئول مکاتبات: sm.tabatabaei@atu.ac.ir

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

۱- مقدمه

آموزش؛ از جمله مسائلی است که با سرنوشت انسان‌ها و جوامع سروکار دارد. با توجه به تحولات سریع در ابعاد گوناگون زندگی اجتماعی، امروزه انسان‌ها برخلاف گذشته، دیگر نمی‌توانند به اندوخته‌ها و اطلاعات حاصل از نظام آموزشی رسمی، قناعت کنند و با کمک آنها به انتظارات و مسئولیت‌های فردی و شغلی خود پاسخ دهند؛ از این رو، به منظور تعادل بین روش‌های انجام کار و یافته‌ها و اطلاعات جدید در صحنه وسیع‌تر اجتماع، اکثر نهادها، آموزش کارکنان را جزء جدایی‌ناپذیری از دنیای سازمانی خود پذیرفته‌اند. بنابراین مدیریت منابع انسانی در سازمان می‌تواند با طراحی برنامه‌ها و سیستم‌هایی برای به‌کارگیری شایسته نیروهای سازمان، نقش مهمی در بقا و کارایی سازمان ایفا کند (محمدپور زرندی و همکاران، ۱۳۹۲). آموزش را نباید یک هزینه سازمانی دانست بلکه باید آموزش را جزء وظایف سازمانی و نوعی سرمایه‌گذاری به حساب آورد (Balkin & Richebé, ۲۰۰۷).

شهرداری تهران به‌عنوان نهادی که رسالت آن، خدمت‌رسانی به مردم می‌باشد، عهده‌دار مأموریت خطیر آموزش و بهسازی کارکنانی است که باید در راستای خدمت‌رسانی به شهروندان، از هیچ تلاشی دریغ ننماید؛ بنابراین این نهاد، بیش از هر سازمان یا نهاد دیگری، نیازمند آموزش‌های مورد نیاز مبتنی بر نیازهای واقعی آموزش و پرورش کارکنان خود می‌باشد.

ضرورت برنامه ریزی در سازمان ها و مؤسسات، زمانی مطرح شد که لزوم استفاده مطلوب از منابع و امکانات محدود و دستیابی به حداکثر بهره وری، مشخص گردید و چون در برنامه‌ریزی اصولی و واقع‌بینانه، اطلاعات مطمئن، جامع و صحیح موردنیاز است؛ در دهه‌های گذشته، فرایند نیازسنجی آموزشی، بیش‌ازپیش، مورد توجه قرار گرفت (فتحی واجارگاه، ۱۳۹۲). بدین منظور، اولین گام برنامه ریزی آموزشی، شناسایی نیازهای آموزشی و اولویت‌بندی آنها می‌باشد. اگر این مرحله، به خوبی و به درستی انجام شود، اجرای فرایندهای توسعه آموزشی، راحت‌تر و مؤثرتر خواهد بود. نیازسنجی آموزشی، به عنوان یکی از ابزارهای مهم در راستای توانمندسازی نیروی انسانی، موجب نمایان‌سازی شکاف‌های آموزشی می‌شود، تصمیم‌گیری اثربخش و سریع را تسهیل می‌کند و به تصمیم‌گیران و برنامه‌ریزان این امکان را می دهد تا با توجه به منابع مالی محدود و هزینه‌ای فزاینده، با اولویت‌بندی گزینه‌های مختلف، راهکارهای مناسبی را برای پر کردن شکاف‌ها به کار گیرند (McCawley, ۲۰۰۹).

از این‌رو این پژوهش، درصدد واکاوی نیازهای آموزشی کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران با رویکرد تجزیه‌وتحلیل شغل و تعیین دوره‌های آموزشی اولویت‌دار می‌باشد و پاسخگوی سؤالات زیر است:

۱- عمده‌ترین نیازهای آموزشی برای ارتقای عملکرد کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران چگونه شناسایی می‌شوند؟

۲- اولویت‌بندی نیازهای شناسایی‌شده کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران چگونه است؟

۲-پیشینه پژوهش

الف) پژوهش‌های خارجی

جاکوبز[۱] (۲۰۰۴) در تحقیقی، به بررسی تأثیر نیازهای افراد شاغل در حرفه حسابداری و مالی بر آموزش آن در دانشگاه‌های آفریقای جنوبی پرداخت. نتایج این مطالعه حاکی از آن بودند که فاصله انتظاراتی متفاوتی از آموزش حسابداری بین

۱- Jacobs

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

واکاوی نیازهای آموزشی با رویکرد تجزیه و تحلیل شغل ... / سید محسن طباطبایی مزدآبادی ـــــــ

(AHP)[۱]، ارزیابی و رتبه‌بندی کارکنان از دیدگاه شاخص‌های شایستگی و شناسایی نیازهای آموزشی کارکنان بر مبنای تحلیل فاصله موجود کارکنان با رتبه‌های برتر در شایستگی‌هاست.

رحیمیان و طباطبایی مزدآبادی (۱۳۹۳) در تحقیقی، به تحلیل شکاف نیازهای مهارتی عمومی و تخصصی کارشناسان مالی و اقتصاد شهری پرداخته اند. جامعه آماری، کلیه کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران بودند که تعداد آنها ۲۲۷ نفر می باشد که با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران، ۱۴۳ نفر انتخاب شدند. نتایج پژوهش حاکی از آن بودند که: ۱- وضعیت موجود نیازهای آموزشی، در حد متوسط و وضعیت مطلوب نیازهای آموزشی در حد بالا ارزیابی شد. ۲- بین وضعیت موجود و مطلوب نیازهای آموزشی (عمومی و تخصصی)، تفاوت معناداری وجود داشت. ۳- اولویت‌بندی مهارت‌های عمومی کارشناسان مالی و اقتصادی شهرداری تهران (شکاف آموزش های عمومی) به ترتیب شامل: آمار، آیین نگارش، ارتباطات، مدیریت و برنامه‌ریزی و رایانه است. ۴- اولویت‌بندی مهارت‌های تخصصی کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، (شکاف مهارت های تخصصی) به ترتیب شامل: حسابداری، مالی شرکتی و سرمایه‌گذاری می‌باشد.

فتحی واجارگاه و همکارانش (۱۳۹۲) در پژوهشی، به بررسی نیازهای آموزشی خبرنگاران خبرگزاری‌های داخلی ایران در حوزه دانش، مهارت و نگرش براساس رویکرد تجزیه‌وتحلیل شغل پرداختند. جامعه آماری، شامل خبرنگاران شاغل در خبرگزاری‌های داخلی ایران به تعداد ۲۲۰۰ نفر می‌باشد که با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، ۳۳۰ نفر از طریق فرمول کوکران انتخاب شدند. نتایج پژوهش نشان دادند که در حوزه دانش، آشنایی با قواعد تیترنویسی در مصاحبه‌ها، آشنایی با لید و تکنیک‌های لیدنویسی، آشنایی با شیوه‌های گزارش نویسی؛ در حوزه مهارت، سرعت عمل در انتقال اخبار، توانایی انتخاب و تدوین تیتر مناسب، توانایی برقراری ارتباط با افراد ذی‌نفوذ در سازمان‌ها و مراکز مهم در عرصه خبری و در حوزه نگرش قدرت تشخیص و تحلیل مباحث روز، قدرت تحلیل جنگ روانی و روش‌های مقابله با جنگ روانی، توانایی ارزش‌گذاری و اولویت‌بندی خبرهای برتر روز، در اولویت نیازهای آموزشی قرار دارند.

۳- مبانی نظری

اولین گام برنامه‌ریزی آموزشی، شناسایی نیازهای آموزشی و اولویت‌بندی آنها می‌باشد که اگر این مرحله، به خوبی و به درستی انجام شود، اجرای فرایند توسعه آموزشی، راحت‌تر و مؤثرتر خواهد بود (عباس‌زادگان و ترک‌زاده، ۱۳۷۹).

نیازسنجی آموزشی، با تحلیل اهداف و بررسی وضعیت موجود سازمان و تشخیص شکاف بین وضعیت موجود و مطلوب، شروع شده و با شناسایی راه‌حل‌ها و اولویت‌بندی نیازها، ادامه می‌یابد و آنچه در این فرایند بسیار مهم است، دستیابی به اطلاعات صحیح است. نیاز می‌تواند نگرش‌ها، دانش، صلاحیت‌ها، مهارت‌ها، عملکردها و فعالیت‌های افراد باشد (محمدپور زرندی و طباطبایی مزدآبادی، ۱۳۹۴). نیازسنجی، فرایندی نظام‌دار برای تعیین اهداف، شناسایی فاصله بین وضع موجود و هدف‌ها و نهایتاً تعیین اولویت‌ها برای عمل است (فتحی واجارگاه، ۱۳۹۲). با ظهور رقابت‌های شدید در محیط بیرونی سازمان، پیچیدگی محیط کار، نوآوری‌های جدید در تکنولوژی، عدم‌قطعیت و عوامل غیرقابل پیش‌بینی، آموزش و به تبع آن، نیازسنجی آموزشی به‌عنوان اولین مرحله فرایند آموزش در اکثر سازمان‌ها- چه عمومی و چه خصوصی- لازم و ضروری

۱- Analytical Hierarchy Process

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

واکاوی نیازهای آموزشی با رویکرد تجزیه و تحلیل شغل ... / سید محسن طباطبایی مزدآبادی ـــــــ

تحلیل وظیفه در دیکوم، فرایند شکستن و تجزیه یک شغل در قالب وظایف تشکیل دهنده آن، کشف ارتباطات موجود بین وظایف و دانش و پیش‌نیاز مهارت‌های ضروری برای انجام آن وظایف می‌باشد. اگرچه تحلیل وظیفه همراه با تحلیل شغل انجام می شود ولی الزاماً نباید همراه با آن صورت پذیرد. معمولاً تحلیل وظیفه توسط طراحان برنامه آموزشی صورت می پذیرد تا دانش، مهارت‌ها و نگرش‌هایی که برای انجام شغل تحت بررسی، ضروری هستند را مشخص کنند (Norton, ۲۰۰۹).

در الگوی نیازسنجی روملر، فرایند نیازسنجی آموزش سازمانی، دارای نگرش وسیع نسبت به کل سازمان است. نیازسنجی نباید فقط متمرکز بر کارکنان باشد و در عین حال باید مسائل و پیچیدگی های موجود در عملکرد سازمانی را نیز مدنظر قرار دهد. در این نوع نیازسنجی، بررسی می‌شود که چگونه شغل موردبررسی، بر سازمان و مشتریان تأثیر می‌گذارد؟ خروجی‌های عمده و اصلی در این شغل چه هستند؟ چه وظایفی برای انجام شغل تحت بررسی ضروری هستند؟ کدام یک از این وظایف، دارای اهمیت و حساسیت بیشتری هستند؟ چه صلاحیت هایی برای این شغل، ضروری هستند؟ چه دانش، مهارت ها و نگرش هایی مورد نیاز است؟ با چه آموزش هایی، می توان این نیازها را برطرف کرد (Rummler & Brache, ۲۰۱۳)؟ بنابراین نیازسنجی، مستلزم تجزیه‌وتحلیل و بررسی در زمینه‌های سازمان، شغل و شاغل است و بر مبنای نتایج به‌دست آمده، برنامه‌های آموزشی، تدوین می‌شوند (Rummler, ۲۰۰٦).

الگوی نیازسنجی فورد شامل: تحلیل نیازها، نظارت، بررسی، تجزیه‌وتحلیل و در نهایت، اقدام عملی است. در فاز بررسی تحلیل سازمان، تحلیل علّی و انگیزش صورت می‌گیرد. آنچه در نیازسنجی حائز اهمیت است، شناخت وظایف، اجزای تشکیل‌دهنده وظایف و تحلیل مهارت‌های موردنیاز می‌باشد (Ford, ۲۰۱٤).

تجزیه‌وتحلیل شغل، فرایندی است که از طریق آن، ماهیت و ویژگی های هر یک از مشاغل در سازمان بررسی می‌گردد و اطلاعات کافی در مورد آنها، جمع‌آوری و گزارش می‌شود. با تجزیه‌وتحلیل شغل، معلوم می‌شود که هر شغل شامل چه وظایفی است و برای احراز و انجام شایسته آن، چه مهارت‌ها و دانش‌هایی مورد نیاز است. نیازسنجی که ملاک و معیار تشخیص نیازهای واقعی آموزشی کارکنان به حساب می‌آید، می‌تواند از نتایج حاصل از تجزیه‌وتحلیل مشاغل بهره‌مند شود؛ به‌ویژه این‌که با شناخت کامل از وضعیت شغل و شاغل و شرایط احراز آن، دوره های آموزشی شغلی و اختصاصی، پیش‌بینی‌شده و نیازهای واقعی آموزشی کارکنان، طراحی و ترسیم می‌شود.

در مجموع، به منظور تسهیل درک الگوهای متفاوت نیازسنجی آموزشی، برخی از الگوها، ویژگی‌ها و مراحل آن‌ها، در جدول ۱، ارائه شده‌اند.

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

جدول ۱- الگوها، ویژگی‌ها و مراحل الگوهای نیازسنجی آموزشی

نام الگو	ویژگی	مراحل
الگوی کلاین	این نیازسنجی در تمام سطوح ملی، محلی و منطقه‌ای، قابل اجراست.	• مشخص کردن اهداف • اولویت‌بندی اهداف • مشخص کردن شکاف و فاصله بین اهداف و عملکرد واقعی • مشخص کردن اولویت‌ها برای اجرا
الگوی SWOT[1]	شناسایی نیازهای آموزشی سازمانی از طریق تحلیل تهدیدات، فرصت‌ها، ضعف‌ها و قوت‌های موجود	• مشخص کردن عوامل بیرونی (تهدیدها و فرصت‌ها) • مشخص کردن عوامل درونی (نقاط قوت و ضعف)
الگوی DACUM	هدف قرار دادن فرایند نیازسنجی و برنامه‌نویسی به صورت هم‌زمان	• مشخص کردن کارکردهای اصلی • تعیین وظایف کلیدی • تعیین مراحل اصلی انجام هر وظیفه • تعیین دانش و مهارت موردنیاز و تدوین نتایج
الگوی رومل‌ر	مستلزم تجزیه‌وتحلیل در زمینه‌هایی؛ چون سازمان، شغل و شخص است.	• مشخص کردن برون‌دادهای عمده در سازمان و محیط آن • مشخص کردن فرایندها و گروه‌های کاری • مشخص کردن دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های موردنیاز برای انجام شغل
الگوی روست	مبتنی بر تحلیل شکاف	• برنامه‌ریزی • اجرا • استفاده و به‌کارگیری
تحلیل شکاف مهارتی	تمرکز اصلی بر روی سنجش مهارت‌های افراد	• تعیین مهارت‌های مطلوب • تعیین و سنجش مهارت‌های موجود • مشخص کردن فاصله و شکاف • توسعه و پرورش مهارت‌ها
الگوی فورد	نیازسنجی به‌عنوان یک ابزار مدیریتی و سازمانی	• نظارت • بررسی • تجزیه‌وتحلیل

منبع: (یافته‌های نگارنده)

۴- روش تحقیق

در مرحله کیفی، جامعه آماری، شامل خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران بود که با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند، شناسایی شدند؛ یعنی افرادی انتخاب شدند که آگاهی مناسب و کافی نسبت به موضوع پژوهش داشتند. معیارهایی که خبرگان براساس آنها برای مصاحبه انتخاب شدند، عبارتند از:

۱- مدیران زبده مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران

۲- کارشناسان مالی و اقتصاد شهری که حداقل ۱۰ سال سابقه خدمت در حوزه مالی و اقتصاد شهری داشتند و بالاترین عملکرد را در ارزیابی عملکرد سالانه خود داشته‌اند.

۳- کارشناس مالی و اقتصاد شهری که در پرونده آموزشی خود، آموزش‌های تخصصی را با نمرات بالا گذرانده بودند.

۴- کارشناس مالی و اقتصاد شهری که کتب یا مقالاتی را در حوزه تخصصی خود، منتشر کرده باشند.

۱- Strength,Weakness, Opportunities, Threats

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

در خصوص معرفی خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، از مدیر آموزش و مدیر منابع انسانی شهرداری تهران خواسته شد تا با توجه به اهداف پژوهش، تعدادی از معاونان و کارشناسان واجد شرایط را برای مصاحبه به محقق، معرفی نمایند. تعداد نمونه در مرحله کیفی با توجه به سطح، اشباع بوده است؛ یعنی محقق تا جایی به مصاحبه‌ها ادامه داد که مصاحبه‌های بیشتر، به داده‌های جدیدتری منجر نشوند. با توجه به موارد مذکور، در بخش پژوهش کیفی، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند[۱]، ابتدا پنج نفر از متخصصان و خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران انتخاب شدند و سپس از فهرست تهیه‌شده از خبرگان، با استفاده از روش گلوله برفی، نمونه مورد نظر به ۱۳ نفر از بین کارشناسان و متخصصان مالی و اقتصاد شهری، به حد اشباع رسید. ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود و برای تجزیه‌وتحلیل داده‌های کیفی، از روش تحلیل تفسیری استفاده شد. با توجه به خروجی بخش کیفی، شرح مشاغل موجود در شهرداری تهران و شبکه اطلاعات شغلی[۲] (شبکه O*NET)، چهار پرسشنامه تجزیه‌وتحلیل شغل که دانش، مهارت، ابزار و تکنولوژی موردنیاز چهار شغل حسابدار، حسابرس، سندرس و کارشناس مالی و اقتصاد شهری را مورد بررسی قرار می‌دهد، تدوین شدند. سؤالات این چهار پرسشنامه براساس سه مؤلفه اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، امتیازدهی شدند. ضرورت و اهمیت یادگیری در سه سطح کم‌اهمیت (۱ امتیاز)، نسبتاً بااهمیت (۲ امتیاز) و فوق‌العاده پراهمیت (۳ امتیاز)، فراوانی تکرار در سه سطح گهگاه تا به ندرت (۱ امتیاز)، به‌طور هفتگی تا ماهانه (۲ امتیاز) و به‌طور روزانه تا هفتگی (۳ امتیاز) و مؤلفه سختی یادگیری در سه سطح آسان (۱ امتیاز)، نسبتاً مشکل (۲ امتیاز) و مشکل (۳ امتیاز)، امتیازدهی شدند. پرسشنامه اول، ۳۰ سؤال مربوط به مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارشناسان اقتصاد شهری بود که بین ۶۲ نفر از کارشناسان اقتصاد شهری شهرداری تهران، پرسشنامه دوم شامل ۲۵ سؤال که بین ۴۹ نفر از حسابداران شهرداری تهران، پرسشنامه سوم شامل ۲۳ سؤال که بین ۲۲ نفر از حسابرسان شهرداری تهران و پرسشنامه چهارم شامل ۲۰ سؤال که بین ۱۰ نفر از سندرسان شهرداری تهران، توزیع شد. صاحب‌نظران با استفاده از روش روایی محتوا، روایی ابزار را در حد مطلوب ارزیابی کردند. همچنین به‌منظور برآورد پایایی ابزار پژوهش، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که میزان آن برای پرسشنامه اول برابر ۰/۸۰، پرسشنامه دوم برابر ۰/۷۹، پرسشنامه سوم برابر ۰/۸۳ و پرسشنامه چهارم برابر ۰/۸۲ محاسبه شده است. به‌منظور تجزیه‌وتحلیل آماری داده‌ها با توجه به مقیاس پیوسته و فاصله‌ای داده‌ها و همچنین پس از اطمینان از نرمال بودن داده‌ها، از طریق آزمون کلموگروف- اسمیرنوف، از آزمون t تک گروهی استفاده شد؛ برای مثال، نحوه احصای سؤالات پرسشنامه تجزیه‌وتحلیل شغل حسابدار در شهرداری تهران، به شرح جدول ۲ می‌باشد.

۱- Stratified purposeful sampling
۲- Occupational Information Network

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

جدول ۲- نحوه احصای پرسشنامه مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابدار در شهرداری تهران

حیطه	ردیف	مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی	برگرفته از		
			تجزیه‌وتحلیل شغل در شهرداری تهران	سایت O*NET	مصاحبه با خبرگان
مهارت	۱	رسیدگی و بررسی خلاصه حساب‌ها و تطبیق آن‌ها با دفاتر مربوطه	✓	✓	✓
	۲	تهیه یادداشت و تکمیل فرم‌های بررسی حساب انجام عملیات محاسبه تطبیقی	✓	✓	✓
	۴	رسیدگی به گزارش‌های مالی ادارات مختلف	✓	✓	✓
	۴	اصلاح کدینگ		✓	✓
	۵	تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی		✓	✓
	۶	مطابقت معاملات مالی با قوانین و مقررات حاکم مالی	✓		
دانش	۷	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی			✓
	۸	آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری			✓
	۹	مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها			✓
	۱۰	آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها			✓
	۱۱	تسلط بر دفاتر حسابداری	✓		
	۱۲	تسلط بر اسناد هزینه و درآمد	✓		✓
	۱۳	تسلط بر بودجه تفضیلی ادارات	✓		
	۱۴	تسلط بر دفاتر بودجه	✓		✓
	۱۵	تسلط بر قوانین مالی و مالیاتی			
	۱۶	تسلط بر ممیزی حساب‌ها	✓		✓
	۱۷	تسلط بر صورت‌حساب جامع	✓		
	۱۸	تسلط بر ماهیت حساب‌ها	✓		✓
تکنولوژی	۱۹	نرم‌افزار فایننس			✓
	۲۰	نرم‌افزار Access			✓
	۲۱	نرم‌افزار Excel			✓
ابزار	۲۲	استفاده از کامپیوتر	✓		✓
	۲۳	کار با اتوماسیون اداری			✓

منبع: (یافته‌های نگارنده)

۵- یافته‌های پژوهش

برای پاسخ به سؤال اول پژوهش که عبارت است از: «عمده‌ترین نیازهای آموزشی برای ارتقای عملکرد کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران چگونه شناسایی می‌شوند؟» ابتدا میانگین مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی مورد نیاز کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران در هر چهار شغل کارشناس اقتصاد شهری، حسابدار، حسابرس و سندرس، براساس سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری و به‌صورت کلی، براساس هر سه مؤلفه محاسبه شده است و سپس با توجه به میانگین هر سه مؤلفه، اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، به صورت کلی از آزمون «t تک گروهی» استفاده شده است. گویه‌هایی که میزان t آنها معنی‌دار است، نیاز آموزشی تلقی می‌شوند.

به‌منظور بررسی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارشناسان اقتصاد شهری شهرداری تهران، بر اساس هر سه مؤلفه اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، به صورت کلی، با توجه به نتایج آزمون «t تک گروهی»، می توان مطرح نمود که تفاوت

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

معنی‌داری در سطح ۰/۰۵ =α بین میانگین نظری (عدد ۲) با میانگین های تجربی وجود دارد. بنابراین، با توجه به اینکه میانگین‌های تجربی، بالاتر از میانگین نظری می‌باشند، می‌توان اذعان کرد که کلیه مهارت‌ها، دانش، ابزار و تکنولوژی احصا شده مربوط به کارشناسان اقتصاد شهری شهرداری تهران (تک تک سؤالات)، از لحاظ مجموع هر سه مؤلفه ضرورت یادگیری، فراوانی استفاده و سختی یادگیری، به طور معناداری، بالاتر از حد متوسط هستند و به عنوان نیاز آموزشی، تلقی می‌شوند (جدول ۳).

جدول ۳- وضعیت مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران براساس سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی

ردیف	حیطه	گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	Df	t	Sig
۱	مهارت	تسلط بر صورت‌های مالی تلفیقی	۲/۱۴	۰/۳۴	۶۱	۲/۷۲	۰/۰۰۹
۲		مدیریت سرمایه‌گذاری	۲/۴۱	۰/۲۸	۶۱	۶/۱۲	۰/۰۰۰
۳		مدیریت مالی پروژه	۲/۲۵	۰/۳۰	۶۱	۶/۴۶	۰/۰۰۰
۴		برنامه‌ریزی توسعه شهری	۲/۳۸	۰/۳۱	۶۱	۸/۹۰	۰/۰۰۰
۵		محاسبه ارزش سهام	۲/۱۲	۰/۳۹	۶۱	۲/۲۴	۰/۰۲
۶		محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها	۲/۳۸	۰/۳۸	۶۱	۷/۲۹	۰/۰۰۰
۷		محاسبه بازدهی پروژه	۲/۳۶	۰/۴۲	۶۱	۷/۲۰	۰/۰۰۰
۸		امکان‌سنجی پروژه‌ها	۲/۱۵	۰/۴۶	۶۱	۲/۲۷	۰/۰۰۰
۹		مهندسی مالی	۲/۲۳	۰/۴۳	۶۱	۳/۵۴	۰/۰۰۰
۱۰		تشخیص ناکارآمدی‌های انتخاب‌های مکانی شهری و سیاست‌های عمومی جایگزین جهت گسترش انتخاب‌های کارا	۲/۳۴	۰/۳۸	۶۱	۶/۵۶	۰/۰۰۰
۱۱		برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مالی	۲/۳۵	۰/۳۶	۶۱	۷/۸۷	۰/۰۰۰
۱۲		پیش‌بینی بودجه	۲/۴۲	۰/۳۹	۶۱	۸/۲۰	۰/۰۰۰
۱۳		تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۲۹	۰/۳۷	۶۱	۵/۹۸	۰/۰۰۰
۱۴		تهیه گزارش‌های مالی	۲/۳۲	۰/۳۷	۶۱	۷/۹۹	۰/۰۰۰
۱۵	دانش	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۲/۱۶	۰/۴۷	۶۱	۲/۵۸	۰/۰۱
۱۶		آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری	۲/۲۲	۰/۴۰	۶۱	۷/۲۷	۰/۰۰۰
۱۷		مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۳۰	۰/۳۹	۶۱	۷/۵	۰/۰۰۰
۱۸		آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۲/۰۶	۰/۵۳	۶۱	۵/۴۹	۰/۰۰۰
۱۹		تسلط بر مباحث بازار پول و سرمایه	۲/۰۹	۰/۴۶	۶۱	۱/۱۵	۰/۰۰۰
۲۰		تسلط بر مبانی اقتصاد شهری و درآمد پایدار	۲/۳۰	۰/۴۴	۶۱	۵/۳۷	۰/۰۰۵
۲۱		تسلط بر مفاهیم مالی اسلامی	۲/۲۵	۰/۴۱	۶۱	۵/۱۳	۰/۰۰۰
۲۲		آشنایی با مفهوم استقراض در شهرداری‌ها	۲/۳۳	۰/۲۷	۶۱	۹/۲۲	۰/۰۰۰
۲۳	تکنولوژی	نرم‌افزار فایننس	۲/۳۵	۰/۴۳	۶۱	۶/۴۲	۰/۰۰۰
۲۴		نرم‌افزار Access	۲/۳۹	۰/۳۷	۶۱	۸/۳۰	۰/۰۰۰
۲۵		نرم‌افزار Excel	۲/۰۸	۰/۴۲	۶۱	۸/۰۶	۰/۰۲
۲۶		استفاده از نرم‌افزارهای حسابداری پیشرفته و مدل‌سازی مالی و اقتصادی	۲/۲۵	۰/۳۶	۶۱	۵/۴۷	۰/۰۰۰
۲۷		نرم‌افزار Camfar	۲/۲۷	۰/۴۱	۶۱	۴/۶۸	۰/۰۰۰
۲۸		کار با سیستم‌های یکپارچه مالی	۲/۳۴	۰/۳۸	۶۱	۶/۵۶	۰/۰۰۷
۲۹	ابزار	استفاده از کامپیوتر	۲/۲۷	۰/۳۴	۶۱	۵/۹۷	۰/۰۰۰
۳۰		کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۵	۰/۴۱	۶۱	۴/۴۵	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

به منظور بررسی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی مورد نیاز حسابداران شهرداری تهران، بر اساس هر سه مؤلفه اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی، از آزمون «t تک گروهی» استفاده شد. با توجه به میزان t به‌دست آمده و سطح معنی‌داری، می‌توان مطرح نمود که در مورد «تهیه صورت‌های مالی، تهیه فهرست حوالجات و پرداخت صورت‌های دیون کارمندان، ثبت دفاتر بودجه، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری و استفاده از کامپیوتر» چون سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ بیشتر است، نیاز آموزشی، در نظر گرفته نمی‌شوند و در سایر موارد، می‌توان بیان کرد که چون تفاوت معنی‌داری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد، به‌عنوان نیاز آموزشی، تلقی می‌شوند (جدول ۴).

جدول ۴- وضعیت مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابداران شهرداری تهران براساس سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی

ردیف	حیطه	گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	Df	t	Sig
۱	مهارت	تهیه صورت‌های مالی	۲/۰۱	۰/۳۸	۴۸	۰/۲۵	۰/۸۰
۲		ثبت ارقام در دفاتر مالی (روزنامه، کل و معین)	۲/۲۰	۰/۲۸	۴۸	۴/۹۳	۰/۰۰۰
۳		نگه‌داری و ثبت دفاتر حسابداری	۲/۲۱	۰/۳۰	۴۸	۴/۸۹	۰/۰۰۰
۴		تهیه اسناد مالی	۲/۳۴	۰/۳۲	۴۸	۷/۵۵	۰/۰۰۰
۵		تهیه فهرست حوالجات و پرداخت صورت‌های دیون کارمندان	۲/۰۸	۰/۳۸	۴۸	۱/۵۲	۰/۱۴
۶		تهیه بودجه تفضیلی ادارات	۲/۳۵	۰/۴۰	۴۸	۶/۲۰	۰/۰۰۰
۷		ثبت دفاتر بودجه	۲/۰۲	۰/۴۲	۴۸	۰/۳۴	۰/۷۳
۸		رسیدگی پرونده‌های بدهی اشخاص به شهرداری تا زمان وصول مطالبات	۲/۱۲	۰/۴۷	۴۸	۱/۷۱	۰/۰۲
۹		تهیه و نگهداری آمارهای مختلف حسابداری	۲/۱۴	۰/۴۵	۴۸	۲/۱۴	۰/۰۴
۱۰		محاسبه پرداخت‌ها	۲/۳۱	۰/۴۳	۴۸	۵/۱۳	۰/۰۰۰
۱۱		تهیه گزارش‌های مالی مورد نیاز	۲/۳۲	۰/۳۵	۴۸	۶/۳۴	۰/۰۰۰
۱۲		تجزیه‌وتحلیل اطلاعات مربوط به مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات تکلیفی	۲/۳۷	۰/۳۷	۴۸	۷/۰۷	۰/۰۰۰
۱۳		تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۲۶	۰/۳۹	۴۸	۴/۶۸	۰/۰۰۰
۱۴		گزارش گردش وجوه نقد کلیه حساب‌ها	۲/۳۶	۰/۳۸	۴۸	۶/۷۲	۰/۰۰۰
۱۵		تهیه صورت‌حساب جامع درآمد و هزینه	۲/۱۴	۰/۴۸	۴۸	۲/۱۰	۰/۰۴
۱۶		طبقه‌بندی و خلاصه‌سازی داده‌های عددی و مالی	۲/۴۰	۰/۴۰	۴۸	۶/۹۸	۰/۰۰۰
۱۷		صحت‌سنجی و موازنه رسیدها	۲/۲۶	۰/۳۷	۴۸	۴/۸۳	۰/۰۰۰
۱۸	دانش	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۲/۳۲	۰/۵۵	۴۸	۴/۰۵	۰/۰۰۰
۱۹		آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری	۲/۰۰	۰/۴۴	۴۸	۰/۰۰	۰/۱
۲۰		مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۱۱	۰/۴۳	۴۸	۱/۷۶	۰/۰۰۰
۲۱	تکنولوژی	نرم‌افزار فایننس	۲/۲۱	۰/۳۹	۴۸	۴/۲۴	۰/۰۸
۲۲		نرم‌افزار Access	۲/۳۱	۰/۴۲	۴۸	۵/۱۹	۰/۰۰۰
۲۳		نرم‌افزار Excel	۲/۳۶	۰/۳۶	۴۸	۷/۰۳	۰/۰۰۰
۲۴	ابزار	استفاده از کامپیوتر	۲/۰۵	۰/۴۲	۴۸	۰/۹۲	۰/۳۶
۲۵		کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۵	۰/۳۴	۴۸	۵/۲۳	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

به منظور بررسی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابرسان شهرداری تهران، بر اساس هر سه مؤلفه اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی، از آزمون «t تک گروهی» استفاده شد. با توجه به میزان t به‌دست آمده و سطح معنی‌داری، می‌توان مطرح نمود که در مورد «آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری و استفاده از کامپیوتر» چون سطح معنی‌داری، از ۰/۰۵ بیشتر است، نیاز آموزشی، در نظر گرفته نمی‌شوند و در سایر موارد، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری وجود دارد و به‌عنوان نیاز آموزشی، تلقی می‌شوند (جدول ۵).

جدول ۵- وضعیت مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابرسان شهرداری تهران براساس سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی

ردیف	حیطه	گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	Df	t	Sig
۱	مهارت	رسیدگی و بررسی خلاصه حساب‌ها و تطبیق آن‌ها با دفاتر و صورت‌های فرعی مربوطه	۲/۱۹	۰/۳۸	۲۱	۲/۲۶	۰/۰۲
۲		تهیه یادداشت و تکمیل فرم‌های بررسی حساب	۲/۲۳	۰/۲۸	۲۱	۳/۵۸	۰/۰۰۰
۳		رسیدگی به گزارش‌های مالی ادارات مختلف و بررسی و تطبیق آن با مراحل عملیات حسابداری	۲/۲۶	۰/۳۰	۲۱	۳/۸۶	۰/۰۰۰
۴		اصلاح کدینگ	۲/۳۰	۰/۳۲	۲۱	۴/۳۹	۰/۰۰۰
۵		تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۱۴	۰/۳۹	۲۱	۱/۶۸	۰/۰۲
۶		مطابقت معاملات مالی با قوانین و مقررات حاکم مالی	۲/۴۱	۰/۳۰	۲۱	۲/۹۹	۰/۰۰۰
۷	دانش	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۲/۰۷	۰/۲۹	۲۱	۰/۹۳	۰/۰۷
۸		آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری	۱/۹۸	۰/۴۵	۲۱	۰/۳۲	۰/۷۵
۹		مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۲۸	۰/۴۳	۲۱	۳/۵۴	۰/۰۰۰
۱۰		آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۲/۱۳	۰/۳۵	۲۱	۱/۷۴	۰/۰۰۰
۱۱		تسلط بر دفاتر حسابداری	۲/۴۴	۰/۴۵	۲۱	۴/۹۸	۰/۰۰۰
۱۲		تسلط بر اسناد هزینه و درآمد	۲/۳۵	۰/۵۰	۲۱	۴/۲۵	۰/۰۰۰
۱۳		تسلط بر بودجه تفضیلی ادارات	۲/۲۸	۰/۴۹	۲۱	۲/۹۵	۰/۰۰۰
۱۴		تسلط بر دفاتر بودجه	۲/۲۴	۰/۳۸	۲۱	۲/۷۵	۰/۰۰۰
۱۵		تسلط بر قوانین مالی و مالیاتی	۲/۱۴	۰/۴۰	۲۱	۲/۰۳	۰/۰۴
۱۶		تسلط بر ممیزی حساب‌ها	۲/۱۸	۰/۳۶	۲۱	۳/۷۵	۰/۰۰۰
۱۷		تسلط بر صورت‌حساب جامع	۲/۴۲	۰/۳۵	۲۱	۳/۰۲	۰/۰۰۰
۱۸		تسلط بر ماهیت حساب‌ها	۲/۲۷	۰/۴۶	۲۱	۲/۹۵	۰/۰۰۰
۱۹	تکنولوژی	نرم‌افزار فایننس	۲/۴۷	۰/۴۴	۲۱	۴/۹۹	۰/۰۰۰
۲۰		نرم‌افزار Access	۲/۳۰	۰/۴۵	۲۱	۲/۹۸	۰/۰۰۵
۲۱		نرم‌افزار Excel	۲/۲۹	۰/۵۱	۲۱	۲/۹۷	۰/۰۰۰
۲۲	ابزار	استفاده از کامپیوتر	۱/۹۷	۰/۴۴	۲۱	۰,۳۲	۰/۰۹
۲۳		کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۴	۰/۵۰	۲۱	۲/۸۰	۰/۰۰۰

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

به‌منظور بررسی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز سندرسان شهرداری تهران، بر اساس هر سه مؤلفه اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی، از آزمون «t تک گروهی» استفاده شد. با توجه به میزان t به‌دست آمده و سطح معنی‌داری، می‌توان مطرح نمود که در مورد «نگه‌داری و ثبت دفاتر حسابداری، کنترل اسناد هزینه و چگونگی تنظیم آن‌ها، تهیه صورت‌های مالی، تهیه گزارش‌های مالی، آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری، تسلط بر مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها، استفاده از کامپیوتر و کار با اتوماسیون اداری» چون سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ بیشتر است، نیاز آموزشی، در نظر گرفته نمی‌شوند و در سایر موارد، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری وجود دارد و به‌عنوان نیاز آموزشی، تلقی می‌شوند (جدول ۶).

جدول۶- وضعیت مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز سندرسان شهرداری تهران براساس سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به صورت کلی

ردیف	حیطه	گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	Df	t	Sig
۱	مهارت	نگه‌داری و ثبت دفاتر حسابداری	۲/۲۱	۰/۳۹	۹	۱/۷۳	۰/۰۸
۲		تهیه اسناد هزینه	۲/۳۳	۰/۳۸	۹	۲/۷۷	۰/۰۰۰
۳		ثبت دفاتر بودجه	۲/۳۹	۰/۴۰	۹	۳/۱۱	۰/۰۰۰
۴		نگهداری آمارهای مختلف	۲/۴۳	۰/۳۷	۹	۳/۶۵	۰/۰۰۰
۵		کنترل اسناد هزینه و چگونگی تنظیم آن‌ها	۲/۲۲	۰/۵۵	۹	۱/۲۸	۰/۰۹
۶		تطبیق نوع هزینه با مقررات مالی و قانونی	۲/۶۰	۰/۳۹	۹	۴/۸۷	۰/۰۰۰
۷		ممیزی حساب‌های هزینه و درآمد و تطبیق آن‌ها با مقررات قانونی	۲/۱۹	۰/۳۷	۹	۱/۶۵	۰/۰۲
۸		تهیه صورت‌های مالی	۲/۱۲	۰/۴۲	۹	۰/۸۸	۰/۱
۹		تهیه گزارش‌های مالی	۲/۱۰	۰/۶۱	۹	۰/۵۰	۰/۱
۱۰		صورت گردش وجوه نقد	۲/۱۹	۰/۵۳	۹	۱/۱۵	۰/۰۳
۱۱		تهیه صورت‌حساب جامع درآمد و هزینه	۲/۱۱	۰/۵۵	۹	۰/۶۱	۰/۰۴
۱۲	دانش	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۲/۰۲	۰/۳۹	۹	۰/۱۴	۰/۲
۱۳		آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری	۱/۷۷	۰/۴۸	۹	۱/۵۴	۰/۰۷
۱۴		آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۲/۷۷	۰/۳۴	۹	۲/۱۴	۰/۰۰۰
۱۵		تسلط بر مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۱/۹۴	۰/۴۲	۹	۰/۴۸	۰/۲
۱۶	تکنولوژی	نرم‌افزار فایننس	۲/۲۴	۰/۳۸	۹	۲/۰۲	۰/۰۴
۱۷		نرم‌افزار Access	۲/۱۱	۰/۵۰	۹	۲/۲۳	۰/۰۰۰
۱۸		نرم‌افزار Excel	۱/۶۴	۰/۳۲	۹	۰/۴۶	۰/۳
۱۹	ابزار	استفاده از کامپیوتر	۱/۶۷	۰/۷۱	۹	۱/۴۸	۰/۰۹
۲۰		کار با اتوماسیون اداری	۱/۸۹	۰/۶۵	۹	۰/۵۲	۰/۲

منبع: (یافته‌های نگارنده)

برای پاسخ به سؤال دوم پژوهش که «اولویت‌بندی نیازهای شناسایی شده کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران چگونه است؟» از آزمون لی‌هی استفاده شده است. برای این منظور، ابتدا تمامی گویه‌های مربوط به مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی به ترتیب میانگین کل هر سه مؤلفه اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

یادگیری، مرتب شدند. سپس بالاترین میانگین، از پایین‌ترین میانگین، کسر می‌شود و رقم به‌دست آمده، بر عدد چهار (برنامه چهار ساله) تقسیم می‌شود. در نهایت، رقم به دست آمده به ترتیب از پایین‌ترین میانگین در چهار مرحله، جمع می شود تا دامنه اولویت‌ها مشخص شود (جدول ۷).

جدول ۷- میانگین مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارشناسان اقتصاد شهری شهرداری تهران به‌ترتیب اولویت براساس هر سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری

ردیف	مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی	میانگین هر سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری	اولویت
۱	پیش‌بینی بودجه	۲/۴۲	اول
۲	مدیریت سرمایه‌گذاری	۲/۴۱	اول
۳	نرم‌افزار Access	۲/۳۹	اول
۴	برنامه‌ریزی توسعه شهری	۲/۳۸	اول
۵	محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها	۲/۳۸	اول
۶	برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مالی	۲/۳۵	اول
۷	نرم‌افزار فایننس	۲/۳۵	اول
۸	تشخیص ناکارآمدی‌های انتخاب‌های مکانی شهری و سیاست‌های عمومی جایگزین جهت گسترش انتخاب‌های کارا	۲/۳۴	دوم
۹	کار با سیستم‌های یکپارچه مالی	۲/۳۴	دوم
۱۰	آشنایی با مفهوم استقراض در شهرداری‌ها	۲/۳۳	دوم
۱۱	تسلط بر مبانی اقتصاد شهری و درآمد پایدار	۲/۳۰	دوم
۱۲	مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۳۰	دوم
۱۳	تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۲۹	دوم
۱۴	نرم‌افزار Camfar	۲/۲۷	دوم
۱۵	استفاده از کامپیوتر	۲/۲۷	دوم
۱۶	تسلط بر مفاهیم مالی اسلامی	۲/۲۵	دوم
۱۷	مدیریت مالی پروژه	۲/۲۵	دوم
۱۸	استفاده از نرم‌افزارهای حسابداری پیشرفته و مدل‌سازی مالی و اقتصادی	۲/۲۵	دوم
۱۹	کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۵	دوم
۲۰	مهندسی مالی	۲/۲۳	دوم
۲۱	آشنایی آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری	۲/۲۲	سوم
۲۲	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۲/۱۶	سوم
۲۳	امکان‌سنجی پروژه‌ها	۲/۱۵	سوم
۲۴	تسلط بر صورت‌های مالی تلفیقی	۲/۱۴	سوم
۲۵	محاسبه ارزش سهام	۲/۱۲	سوم
۲۶	تسلط بر مباحث بازار پول و سرمایه	۲/۰۹	چهارم
۲۷	نرم‌افزار Excel	۲/۰۸	چهارم
۲۸	آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۲/۰۶	چهارم
۲۹	محاسبه بازدهی پروژه	۲/۰۳	چهارم
۳۰	تهیه گزارش‌های مالی	۱/۹۹	چهارم

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

در خصوص مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران براساس هر سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، با توجه به هماهنگی‌های صورت گرفته با متولیان آموزش شهرداری تهران، مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران و جلسات شورای راهبری آموزش، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای هر هفت دوره »پیش‌بینی بودجه، مدیریت سرمایه‌گذاری، نرم‌افزار Access، برنامه‌ریزی توسعه شهری، محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها، برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مالی و نرم‌افزار فایننس»، برنامه آموزشی تدوین می‌شود.

اولویت‌بندی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابداران شهرداری تهران براساس سه متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، به روش لی‌هی انجام شده است. مطابق جدول ۴، از بین ۲۵ گویه مربوط به مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابداران شهرداری تهران، پنج گویه به عنوان نیاز آموزشی تلقی نشده و از لیست حذف شدند. از این رو، اولویت‌بندی براساس ۲۰ گویه مستخرج به شرح جدول ۸ است.

جدول ۸- میانگین مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابدار به‌ترتیب اولویت براساس سه متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری

ردیف	مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی	میانگین هر سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری	اولویت
۱	طبقه‌بندی و خلاصه‌سازی داده‌های عددی و مالی	۲/۴۰	اول
۲	تجزیه‌وتحلیل اطلاعات مربوط به مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات تکلیفی	۲/۳۷	اول
۳	نرم‌افزار Excel	۲/۳۶	اول
۴	تهیه بودجه تفضیلی ادارات	۲/۳۵	اول
۵	تهیه اسناد مالی	۲/۳۴	اول
۶	تهیه گزارش‌های مالی موردنیاز	۲/۳۲	اول
۷	محاسبه پرداخت‌ها	۲/۳۱	اول
۸	نرم‌افزار Access	۲/۳۱	اول
۹	صحت‌سنجی و موازنه رسیدها	۲/۲۶	دوم
۱۰	تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۲۶	دوم
۱۱	کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۵	دوم
۱۲	نگه‌داری و ثبت دفاتر حسابداری	۲/۲۱	دوم
۱۳	نرم‌افزار فایننس	۲/۲۱	دوم
۱۴	ثبت ارقام در دفاتر مالی (روزنامه، کل و معین)	۲/۲۰	دوم
۱۵	تهیه صورت‌حساب جامع درآمد و هزینه	۲/۱۴	سوم
۱۶	تهیه و نگهداری آمارهای مختلف حسابداری	۲/۱۴	سوم
۱۷	رسیدگی به پرونده‌های بدهی اشخاص به شهرداری تا زمان وصول مطالبات	۲/۱۲	سوم
۱۸	مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۱۱	سوم
۱۹	آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی	۱/۹۹	چهارم
۲۰	گزارش گردش وجوه نقد کلیه حساب‌ها	۱/۹۸	چهارم

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

در خصوص مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابدار در شهرداری تهران براساس هر سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، با توجه به هماهنگی‌های صورت گرفته با متولیان آموزش شهرداری تهران، مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران و جلسات شورای راهبری آموزش، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای چهار دوره »طبقه‌بندی و خلاصه‌سازی داده‌های عددی و مالی، تجزیه‌وتحلیل اطلاعات مربوط به مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات تکلیفی، نرم‌افزار Excel و تهیه بودجه تفضیلی ادارات«، برنامه آموزشی برای سال اول تدوین می‌شود.

اولویت‌بندی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز کارکنان حسابرسی شهرداری تهران، براساس متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، به روش لی‌هی انجام شده است. مطابق جدول ۵ از بین ۲۳ گویه مربوط به مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز حسابرسان شهرداری تهران، سه گویه به عنوان نیاز آموزشی تلقی نشده و از لیست حذف شدند. بنابراین اولویت بندی براساس ۲۰ گویه مستخرج به شرح جدول ۹ می‌باشد.

جدول ۹- میانگین مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابرس در شهرداری تهران براساس سه متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری

ردیف	مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی	میانگین براساس سه متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری	اولویت
۱	**نرم‌افزار فایننس**	**۲/۴۷**	**اول**
۲	**تسلط بر دفاتر حسابداری**	**۲/۴۴**	**اول**
۳	**تسلط بر صورت‌حساب جامع**	**۲/۴۲**	**اول**
۴	**اصلاح کدینگ**	**۲/۴۱**	**اول**
۵	تسلط بر اسناد هزینه و درآمد	۲/۳۹	دوم
۶	مطابقت معاملات مالی با قوانین و مقررات حاکم مالی	۲/۳۰	دوم
۷	نرم‌افزار Access	۲/۳۰	دوم
۸	نرم‌افزار Excel	۲/۲۹	دوم
۹	مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها	۲/۲۸	دوم
۱۰	تسلط بر بودجه تفضیلی ادارات	۲/۲۸	دوم
۱۱	تسلط بر ماهیت حساب‌ها	۲/۲۷	دوم
۱۲	رسیدگی به گزارش‌های مالی ادارات مختلف، بررسی و تطبیق آن با مراحل حسابداری	۲/۲۶	دوم
۱۳	تسلط بر دفاتر بودجه	۲/۲۴	دوم
۱۴	کار با اتوماسیون اداری	۲/۲۴	دوم
۱۵	تهیه یادداشت و تکمیل فرم‌های بررسی حساب انجام عملیات محاسبه تطبیقی	۲/۲۳	دوم
۱۶	رسیدگی و بررسی خلاصه حساب‌ها و تطبیق آن‌ها با دفاتر و صورت‌های فرعی	۲/۱۹	دوم
۱۷	تسلط بر ممیزی حساب‌ها	۲/۱۸	سوم
۱۸	تجزیه‌وتحلیل صورت‌های مالی	۲/۱۴	سوم
۱۹	تسلط بر قوانین مالی و مالیاتی	۲/۱۴	سوم
۲۰	آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۲/۱۳	سوم

منبع: (یافته‌های نگارنده)

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

در خصوص مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابرس در شهرداری تهران براساس سه متغیر ضرورت و اهمیت، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، با توجه به هماهنگی‌های صورت گرفته با متولیان آموزش شهرداری تهران، مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران و جلسات شورای راهبری آموزش، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای هر چهار دوره »نرم‌افزار فایننس، کنترل بر دفاتر حسابداری، کنترل بر صورت‌حساب جامع و اصلاح کدینگ«، برای سال اول برنامه آموزشی تدوین می‌شود.

اولویت‌بندی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی مورد نیاز سندرسان شهرداری تهران، براساس متغیر اهمیت و ضرورت یادگیری، به روش لی‌هی، انجام شده است. مطابق جدول ۶، از بین ۲۰ گویه مربوط به مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز سندرسان شهرداری تهران، ۹ گویه به عنوان نیاز آموزشی تلقی نشده و از لیست حذف شدند. بنابراین اولویت‌بندی براساس ۱۱ گویه مستخرج به شرح جدول ۱۰ است.

جدول ۱۰- میانگین مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل سندرس در شهرداری تهران به‌ترتیب اولویت براساس سه متغیر ضرورت و اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری

ردیف	مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی	میانگین براساس سه متغیر ضرورت و اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری	اولویت
۱	**تطبیق نوع هزینه با مقررات مالی و قانونی**	**۲/۵۷**	**اول**
۲	**نگهداری آمارهای مختلف**	**۲/۴۷**	**اول**
۳	**تهیه اسناد هزینه**	**۲/۴۰**	**اول**
۴	**ثبت دفاتر بودجه**	**۲/۳۹**	**اول**
۵	صورت گردش وجوه نقد	۲/۲۰	دوم
۶	ممیزی حساب‌های هزینه و درآمد و تطبیق آن‌ها با مقررات قانونی	۲/۰۳	سوم
۷	نرم‌افزار فایننس	۲/۰۲	سوم
۸	تهیه صورت‌حساب جامع درآمد و هزینه	۱/۹۵	سوم
۹	نرم‌افزار Access	۱/۸۹	سوم
۱۰	نرم‌افزار Excel	۱/۸۷	سوم
۱۱	آشنایی با نظام درآمدی و تأمین مالی در شهرداری‌ها	۱/۶۰	چهارم

منبع: (یافته‌های نگارنده)

در خصوص مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز شغل حسابرس در شهرداری تهران براساس سه متغیر ضرورت و اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری، با توجه به هماهنگی‌های صورت گرفته با متولیان آموزش شهرداری تهران، مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران و جلسات شورای راهبری آموزش، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای چهار دوره »تطبیق نوع هزینه با مقررات مالی و قانونی، نگهداری آمارهای مختلف، تهیه اسناد هزینه و ثبت دفاتر بودجه«، برای سال اول برنامه آموزشی تدوین می‌شود.

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

در مجموع، می‌توان برای هر چهار شغل برای سال اول برای ۲۱ دوره با عناوین «پیش‌بینی بودجه، مدیریت سرمایه‌گذاری، نرم‌افزار Access، برنامه‌ریزی توسعه شهری، محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها، برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مالی، نرم‌افزار فایننس، طبقه‌بندی و خلاصه‌سازی داده‌های عددی و مالی، تجزیه‌وتحلیل اطلاعات مربوط به مالیات بر ارزش افزوده و مالیات تکلیفی، نرم‌افزار Excel، تهیه بودجه تفضیلی ادارات، تهیه اسناد مالی، تهیه گزارش‌های مالی مورد نیاز، محاسبه پرداخت‌ها، تسلط بر دفاتر حسابداری، تسلط بر صورت‌حساب جامع، اصلاح کدینگ، تطبیق نوع هزینه با مقررات مالی و قانونی، نگهداری آمارهای مختلف، تهیه اسناد هزینه و ثبت دفاتر بودجه»، برنامه آموزشی، تدوین گردد.

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهاد

پژوهش حاضر با هدف احصا و اولویت‌بندی نیازهای آموزشی کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران با رویکرد تجزیه‌وتحلیل شغل، انجام شد. در این راستا برای چهار شغل کارشناس اقتصاد شهری، حسابدار، حسابرس و سندرس در شهرداری تهران با توجه به شرح شغل موجود در شهرداری تهران، استفاده از بانک اطلاعاتی مشاغل و مصاحبه‌های صورت‌گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، دانش، مهارت، تکنولوژی و ابزار موردنیاز این چهار شغل، احصا شدند و سپس بر مبنای آن، چهار پرسشنامه برای انجام بخش کمّی پژوهش، طراحی گردید. نتایج بخش کمّی نشان دادند که برای شغل کارشناس اقتصاد شهری، از ۳۰ گویه احصا شده از حیث مهارت‌ها، دانش، ابزار و تکنولوژی، به لحاظ مجموع هر سه مؤلفه ضرورت یادگیری، فراوانی استفاده و سختی یادگیری، تمامی گویه‌ها معنی‌دار بوده و به عنوان نیاز آموزشی، تلقی می‌شوند. برای شغل حسابدار، از ۲۵ گویه شناسایی شده، از حیث مهارت‌ها، دانش، ابزار و تکنولوژی، به لحاظ مجموع هر سه مؤلفه ضرورت یادگیری، فراوانی استفاده و سختی یادگیری، ۲۰ گویه معنی‌دار بوده و به‌عنوان نیاز آموزشی تلقی می‌شوند و در مورد «تهیه صورت‌های مالی، تهیه فهرست حوالجات و پرداخت صورت‌های دیون کارمندان، ثبت دفاتر بودجه، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری و استفاده از کامپیوتر» چون سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ بیشتر است، نیاز آموزشی، در نظر گرفته نمی‌شوند و از لیست نیازها حذف شدند. در مورد حسابرسان، از ۲۳ گویه شناسایی شده، سه مورد «آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری و استفاده از کامپیوتر» نیاز آموزشی نبودند و سایر موارد به‌عنوان نیاز آموزشی تلقی شدند. در مورد سندرسان، بین ۲۰ گویه احصا شده، ۹ مورد «نگه‌داری و ثبت دفاتر حسابداری، کنترل اسناد هزینه و چگونگی تنظیم آن‌ها، تهیه صورت‌های مالی، تهیه گزارش‌های مالی، آشنایی با مقررات مالی و قوانین مالیاتی، آشنایی با آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی شهرداری، تسلط بر مبانی نظری و عملی مالیه شهرداری‌ها، استفاده از کامپیوتر و کار با اتوماسیون اداری» چون سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ بیشتر است، نیاز آموزشی در نظر گرفته نمی‌شوند و در سایر موارد، می‌توان مطرح نمود که تفاوت معنی‌داری وجود دارد و به عنوان نیاز آموزشی تلقی می‌شوند. نتایج اولویت‌بندی مهارت، دانش، ابزار و تکنولوژی موردنیاز چهار شغل کارشناسان مالی و اقتصاد شهری، حسابدار،

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]
[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

حسابرس و سندرس شهرداری تهران، براساس سه متغیر اهمیت یادگیری، فراوانی تکرار و سختی یادگیری به روش لی‌هی، بدین گونه است که با توجه به هماهنگی‌های صورت گرفته با متولیان آموزش شهرداری تهران، مصاحبه‌های صورت گرفته با خبرگان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران و جلسات شورای راهبری آموزش در مورد نیازهای احصا شده کارشناسان مالی و اقتصاد شهری، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای هر هفت دوره «پیش‌بینی بودجه، مدیریت سرمایه‌گذاری، نرم‌افزار Access، برنامه‌ریزی توسعه شهری، محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها، برنامه‌ریزی و طرح‌ریزی مالی و نرم‌افزار فایننس»، از بین نیازهای احصا شده حسابداران، برای هر چهار دوره اولویت اول «طبقه‌بندی و خلاصه‌سازی داده‌های عددی و مالی، تجزیه‌وتحلیل اطلاعات مربوط به مالیات بر ارزش‌افزوده و مالیات تکلیفی، نرم‌افزار Excel و تهیه بودجه تفضیلی ادارات»، از بین نیازهای مستخرج حسابرسان، برای نیازهایی که در اولویت اول هستند، برای هر پنج دوره «نرم‌افزار فایننس، کنترل بر دفاتر حسابداری، کنترل بر صورت‌حساب جامع، کنترل بر اسناد هزینه و درآمد و اصلاح کدینگ» و از بین نیازهای احصا شده سندرسان، برای پنج دوره اولویت اول «تطبیق نوع هزینه با مقررات مالی و قانونی، نگهداری آمارهای مختلف، تهیه اسناد هزینه، ثبت دفاتر بودجه و کنترل اسناد هزینه و چگونگی تنظیم آن‌ها»، برای سال اول برنامه آموزشی تدوین می‌شود.

با توجه به ماهیت پژوهش و یافته‌های پژوهش، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

- مدیران آموزشی شهرداری تهران، اولویت‌های آموزشی شناسایی‌شده برای کارشناسان مالی و اقتصاد شهری را مبنای برنامه‌های آموزشی خود قرار دهند تا اثربخشی آموزشی افزایش یابد.

- از آنجایی که اقتصاد شهری از رسته‌های شغلی نو در شهرداری تهران است و دوره‌های آموزشی؛ از قبیل مدیریت سرمایه‌گذاری، محاسبه میزان ریسک در پروژه‌ها، برنامه‌ریزی توسعه شهری، امکان‌سنجی پروژه‌ها و ...، تاکنون در شهرداری تهران برگزار نشده است، پیشنهاد می‌شود از اساتید برتر حوزه اقتصاد شهری و همکاری انجمن‌های حوزه شهری برای آموزش این دوره‌ها استفاده شود.

- با توجه به نتایج پژوهش، از آنجا که مسئله بودجه، از پیش‌بینی بودجه تا تهیه بودجه تفضیلی ادارات تا ثبت دفاتر بودجه، از مهارت‌های موردنیاز این چهار رسته شغلی است، پیشنهاد می‌شود مدیران آموزشی شهرداری تهران در برگزاری هرچه اثربخش‌بودن این دوره‌ها تلاش کنند.

۷- منابع

آخوندی، عباس؛ برک پور، ناصر؛ سعیدی رضوانی، هادی؛ ایمانی جاجرمی، حسین؛ بینقی، تقی. (۱۳۹۰). نیازسنجی آموزشی شهرداری‌ها به منظور بهسازی سکونتگاه‌های غیررسمی در ایران؛ مطالعه موردی: بندرعباس، تبریز، زاهدان، سنندج و کرمانشاه، *فصلنامه مدیریت شهری*، ۹(۲۷)، ۲۶۱-۲۴۷.

خراسانی، اباصلت؛ عیدی، اکبر. (۱۳۸۹). *تکنیک‌های کاربردی نیازسنجی آموزشی با تأکید بر الزامات استاندارد بین‌المللی ISO ۱۰۰۱۵*. تهران: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران.

رحیمیان، حمید؛ طباطبایی مزدآبادی، سیدمحسن. (۱۳۹۳). تحلیل شکاف و نیازسنجی مهارت‌های عمومی و

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]

تخصصی کارشناسان مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران، *فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری*، ۸(۲)، ۷۸-۶۷.

عباس‌زادگان، سیدمحمد؛ ترک‌زاده، جعفر. (۱۳۷۹). *نیازسنجی آموزشی در سازمان‌ها*. تهران: شرکت سهامی انتشار.

عیدی، اکبر؛ نوه ابراهیم، عبدالرحیم. (۱۳۹۰). گذر از شبه نیازسنجی به نیازسنجی آموزشی واقعی (مطالعه موردی)، *رهیافتی نو در مدیریت آموزشی*، ۲(۴ (مسلسل ۸))، ۹۶-۷۷.

فتحی واجارگاه، کورش. (۱۳۹۱). *راهنمای تجزیه‌وتحلیل DACUM (رهیافت جامع در نیازسنجی آموزشی)*. تهران: انتشارات سیمای دانش.

فتحی واجارگاه، کورش. (۱۳۹۲). *نیازسنجی آموزشی: الگوها و فنون*. تهران: نشر آییژ.

فتحی واجارگاه، کورش؛ خراسانی، اباصلت؛ حسن‌زاده بردر، حامد. (۱۳۹۲). نیازسنجی آموزشی خبرنگاران خبرگزاری‌های داخلی ایران، *فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی- فرهنگی*، ۲(۲)، ۳۷-۹.

محمدپور زرندی، حسین؛ طباطبایی مزدآبادی، سیدمحسن (۱۳۹۴). *مدیریت آموزش سازمانی (با تأکید بر توسعه سرمایه شهری)*. تهران: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی وزارت راه و شهرسازی.

محمدپورزرندی، حسین؛ طباطبایی مزدآبادی، سیدمحسن؛ کریمی، سمانه. (۱۳۹۲). *مدیریت منابع انسانی در شهرداری‌ها*. تهران: انتشارات کوهسار.

محمدی زنجیرانی، داریوش؛ اشتیاقیان، ندا؛ رازنهان، فیروز. (۱۳۹۱). رویکرد چندمعیاره و تلفیقی نیازسنجی آموزشی بر مبنای تحلیل شایستگی های کارکنان. *مجله رویکردهای نوین آموزشی*، ۷(۱ (مسلسل ۱۵))، ۱۳۶-۱۰۷.

Balkin, D. B., Richebé, N. (۲۰۰۷). A gift exchange perspective on organizational training. *Human Resource Management Review*, ۱۷(۱), ۵۲-۶۲.

Edgard, B. (۲۰۱۱). *How Relevant Do Accountants Consider Knowledge, skills and Instructional Methods Acquired During College and Required by the profession?* A Cross – Country Analysis.

Ford, J. K. (۲۰۱٤). *Improving training effectiveness in work organizations*. Psychology Press.

Jacobs, L. (۲۰۰٤). The impact of changing practitioner requirements on management accounting education at South African universities, *Doctoral Dissertation*, University of Pretoria.

Johnson, J. (۲۰۱۰). What GIS technicians do: A synthesis of DACUM job analyses. *URISA Journal*, ۲۲(۲), ۳۱.

McCawley, P. F. (۲۰۰۹). Methods for conducting an educational needs assessment. *University of Idaho*, ۲۳.

Norton, R. E. (۲۰۰۹). Competency-based education via the DACUM and SCID process: An overview. *Columbus, OH: Center on Education and Training for Employment, The Ohio State University*.

Rummler, G. A. (۲۰۰٦). The anatomy of performance. *Handbook of human performance technology: Principles, practices, and potential*, ۹۸٦-۱۰۰۷.

Rummler, G. A., Brache, A.P. (۲۰۱۳). *Improving performance: How to manage the white space on the organization chart* (۳rd ed.). San Francisco, CA: Pfeiffer.

Vemić, J. (۲۰۰۷). Employee training and development and the learning organization. FACTA UNIVERSITATIS Series: *Economics and Organization*, ٤(۲), ۲۰۹-۲۱٦.

[Downloaded from iueam.ir on 2026-11-10]

[DOR: 20.1001.1.23452870.1395.4.15.8.3]